

Mora kommun

mora.kommun@mora.se

Rektorn vid Bjäkenbackens skola F-6

ingemar.kansell@utb.mora.se

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn av Bjäkenbackens skola F-6
i Mora kommun

Tillsyn i Bjäkenbackens skola F-6

Skolinspektionen genomför tillsyn i Mora kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Bjäkenbackens skola F-6 besöktes av Skolinspektionen den 20 mars 2013.

Fakta om skolan

Bjäkenbackens skola omfattar vid besökstillfället förskoleklass samt grundskolans årskurs 1-6. På skolan finns idag 194 elever varav 34 elever tillhör förskoleklassen. Skolan erbjuder fritidshemsverksamhet för eleverna i förskoleklass och årskurs 1-3. Vid tillsynsbesöket är 100 elever inskrivna i fritidshemsverksamheten. Inga elever tillhörande årskurs 4-6 är inskrivna i fritidshemsverksamheten. Lärare och elever är organiserade i tre arbetslag, förskoleklass och fritids, årskurs 1-3 samt årskurs 4-6. Skolan leds av en tillförordnad rektor som även är förskolechef för två av kommunens förskolor.

Kunskapsresultat

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 år 2012 nådde 94 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i matematik och 88 procent i svenska. Det är en högre andel än för riket där motsvarande siffra var 72 procent för båda proven. År 2011 nådde mellan 77 och 100 procent kravnivån i de olika delproven i matematik. I svenska nådde samtliga elever kravnivån i de olika delproven.

Skolans egna sammanställningar för vårterminen 2012 visar att 94 procent av eleverna i årskurs 3 nådde de kunskaper som minst ska uppnås i matematik respektive svenska i slutet av grundskolans årskurs 3. I övriga ämnen nådde enligt skolans bedömning mellan 94 och 100 procent av eleverna de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Resultaten från de nationella ämnesproven år 2012 för årskurs 6 visar att samtliga elever nådde kravnivån i samtliga delprov i svenska och mellan 90 till 96 procent av eleverna nådde kravnivån i de olika delproven i matematik. I ämnesprovet för engelska uppnådde mellan 77 och 95 procent av eleverna kravnivån i del olika delproven. En närmare granskning av resultatet visar att pojkarna uppnådde något högre resultat än flickorna.

Skolans egen sammanställning av kunskapsresultaten i årskurs 6 vårterminen 2012 visar att mellan 86 och 100 procent av eleverna har uppnått de kunskapskrav som minst ska uppnås i de olika ämnena. I bild, musik och svenska har samtliga elever uppnått de kunskapskrav som minst ska uppnås. Måluppfyllelsen är lägst i engelska där 86 procent av eleverna uppnått de kunskapskrav som minst ska uppnås. I övriga ämnen är motsvarande resultat 90 procent.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Bjäkenbackens skola visar att skolan ger sina elever förutsättningar att nå målen för utbildningen och att skolans elever generellt sett når goda resultat.

Tillsynen visar att skolan identifierar och utreder elever i behov av särskilt stöd och det finns en tydlig arbetsgång för arbetet med att upprätta åtgärdsprogram. Enligt rektorn får alla elever det stöd de har rätt till. Skolans arbete med särskilt stöd behöver emellertid förbättras när det gäller innehållet i åtgärdsprogrammen. Åtgärdsprogrammen måste tydligare ange vilka konkreta åtgärder som ska vidtas för att tillgodose elevens behov samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Enligt rektorn erbjuder skolan sina elever en god lärandemiljö och skolan och fritidshemmet bedriver ett aktivt värdegrundsarbete för att förebygga kränkande behandling. Skolinspektionens enkät till eleverna i årskurs 5 bekräftar detta då samtliga elever svarat "stämmer helt och hållet" eller "stämmer ganska bra" på påståendet "jag känner mig trygg i skolan". Skolans plan mot kränkande behandling behöver dock förbättras så att planen blir ett viktigt verktyg i värdegrundsarbetet. Varje verksamhets olika förutsättningar måste framgå tydligt i planen.

Rektorn har nyligen tillträtt sin tjänst, men har trots sin korta tid på skolan en bra kännedom om verksamheten. Rektor behöver dock ta särskilt ansvar för att utveckla skolans kvalitetsarbete, det vill säga följa upp, analysera och initiera förändringar inom de områden som har betydelse för måluppfyllelsen. Det är angeläget att grundliga analyser genomförs av elevernas kunskapsresultat på en skolövergripande nivå. Sådana analyser är en förutsättning för att vidtagna förbättringsåtgärder ska få effekt. Även resultatet av skolans värdegrundsarbete behöver utvärderas och analyseras.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mora kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 5 augusti 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Mora kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Upprätta en plan mot kränkande behandling för skolan och fritidshemmet som innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever och vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året.

Motivering

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vid Bjäkenbackens skola finns en handlingsplan för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling som kallas "Plan för likabehandling, mot diskriminering, mot trakasserier och kränkande behandling". Planen är gemensam för Bjäkenbackens skola och fritidshem och omfattar bland annat rubrikerna skolans vision, skolans förebyggande arbete, skolans främjande arbete och skolans åtgärdande arbete. Åtgärderna i planen är emellertid generella och av övergripande karaktär. Skolan anger dock i planen att man under året kommer att dra slutsatser och besluta åtgärder utifrån en elevenkät. Den nuvarande planen anger inte vilka konkreta åtgärder som skolan, utifrån en aktuell kartläggning, avser att påbörja och genomföra under 2012-2013. Därmed utgår inte den gällande planen från de behov som finns vid skolenheten respektive fritidshemmet. Utvärdering och analys av föregående års arbete och resultat återfinns inte. Rektorn uppger vid faktagranskningen att en utvärdering av föregående års arbete är gjord men att utvärderingen inte finns med i årets plan.

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att det finns brister när det gäller skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Mora kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Mora kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att beslutade åtgärdsprogram anger hur elevens behov ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av ett urval av åtgärdsprogram som upprättats och kan konstatera att skolan har en tydlig arbetsgång gällande utarbetandet av åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammets innehåll behöver dock vidareutvecklas. Programmen anger både lång- och kortsiktiga mål. Målen angivna i åtgärdsprogrammen måste i högre grad relatera till de nationella målen. Exempelvis anges i ett åtgärdsprogram som kortsiktigt mål att "förbättra resultatet på H4". Föreslagna åtgärder beskrivs på organisations-, grupp- och individnivå. Åtgärderna på gruppnivå är inte en beskrivning av skolans insatser på gruppnivå utan mer en beskrivning av åtgärder på individnivå exempelvis "sitta nära klassläraren" eller "jobba med individanpassade läromedel". Hur åtgärdsprogrammen ska utvärderas behöver tydliggöras i programmen. Rektorn är införstådd med det utvecklingsarbete som kvarstår när det gäller utarbetandet av åtgärdsprogram. Rektorn beskriver samtidigt att arbetet med att ge elever särskilt stöd liksom arbetet med åtgärdsprogrammen har utvecklats under senaste läsåret och att alla elever som utifrån en utredning har behov av särskilt stöd också får detta stöd.

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att det finns brister när det gäller skolans upprättade åtgärdsprogram. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Mora kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Mora kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete på skolnivå som dokumenteras och innefattar planering, uppföljning och utveckling av verksamheten vid skolan.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att som pedagogisk ledare och chef verka för att utbildningen utvecklas i skola och fritidshem och att arbetet är inriktat mot att de nationella målen uppfylls. I rektors ansvar ingår också att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Av rektors redovisning till Skolinspektionen framgår att det systematiska kvalitetsarbetet vid Bjäkenbackens skola bygger på en lokal arbetsplan och ett därtill kopplat så kallat årshjul. Enligt årshjulet ska bland annat olika enkäter och kartläggningar göras och samlas in under året utifrån satta mål. Skolinspektionen har tagit del av den dokumentation som finns kring skolans kvalitetsarbete. Dokumentationen är mer en beskrivning av vilka åtgärder och aktiviteter som ska genomföras och i vissa fall finns även därtill kopplade uppföljningar om aktiviteterna genomförts. Skolan har sammanställningar över elevernas kunskapsresultat och enligt rektorn följs dessa resultat bland annat upp vid så kallade klasskonferenser. Analyser av vilka utvecklingsinsatser som enheten behöver genomföra för att uppfylla de nationella målen saknas dock till stor del och behöver vidareutvecklas. Att synliggöra och utvärdera skolans samlade resultat är viktiga underlag så att skolan kan ompröva sina metoder för att öka måluppfyllelsen. Det är också angeläget att skolan i sitt systematiska kvalitetsarbete utvärderar och säkerställer att de insatser som görs också leder till avsedda resultat.

Sammanfattningsvis konstaterar Skolinspektionen att det vid Bjäkenbackens skola finns brister när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet. Mora kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4-7 §§ skollagen, Lgr 11 avsnitt 2.8 Rektorns ansvar

På Skolinspektionens vägnar

Ellionor Triay Strömvall
Beslutsfattare/utredare

Sigbritt Gålmander
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).